

KATARZYNA
WIERCIŃSKA

A1-A2-min

SPOKO SPOKO

BASISCURSUS
POOLS

TEKSTBOEK

uitgeverij
coutho

Spoko spoko – Basiscursus Pools bestaat uit:

- Tekstboek
- Oefenboek
- Online materiaal (www.coutinho.nl/spokospoko)

www.coutinho.nl/spokospoko

Je kunt aan de slag met het online studiemateriaal bij dit boek. Dit materiaal bestaat uit extra oefeningen, audiomateriaal, toetsen, woordenlijsten, antwoorden en links.

© 2021 Uitgeverij Coutinho bv

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor de readerregeling kan men zich wenden tot Stichting UvO (Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties, www.stichting-uvo.nl). Voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal in knipselkranten dient men contact op te nemen met Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, www.stichting-pro.nl).

Uitgeverij Coutinho

Postbus 333

1400 AH Bussum

info@coutinho.nl

www.coutinho.nl

Omslag: Buro Brouns, Utrecht

Geluid: KlankTank, Utrecht

Stemmen: Magdalena Sechagen, Martyna America, Piotr Czarnecki en Tomasz Węgrzyn

Wetenschappelijk advies: Kris Van Heuckelom

Noot van de uitgever

Wij hebben alle moeite gedaan om rechthebbenden van copyright te achterhalen.

Personen of instanties die aanspraak maken op bepaalde rechten, wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met de uitgever.

De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven, tenzij het anders vermeld is.

ISBN: 978 90 469 0729 0

NUR: 630

Voorwoord

‘Ik wil gewoon meedoen aan het gesprek maar ik heb de indruk dat ik de hele tijd verschillende uitgangen aan het leren ben die ik dan snel weer vergeet’, zei ooit een Nederlandstalige vriend van mij. Na een paar maanden cursus Pools raakte hij steeds meer teleurgesteld, temeer omdat hij Pools om persoonlijke redenen wilde leren. Zijn teleurstelling was heel begrijpelijk: het maakt niet uit om welke redenen je een vreemde taal leert, je wilt gewoon zo snel mogelijk in deze taal kunnen communiceren. In sommige talen lukt dit sneller dan in andere. Slavische talen staan bekend om hun complexe grammatica, waardoor communiceren in een Slavische taal voor veel mensen knap lastig is. Maar ... *spoko*, wees niet bang, het komt goed!

Het uitgangspunt van *Spoko spoko* is een evenwicht tussen grammatica en spreekvaardigheid. De dagelijkse communicatie staat in deze methode centraal en de grammaticale onderwerpen worden stap voor stap opgebouwd. Alle uitleg krijg je in het Nederlands. Maar de taal is altijd meer dan alleen woordenschat en grammatica. Daarom besteden we ook veel aandacht aan de Poolse cultuur en de subtiele verschillen tussen het dagelijks leven in Polen en Nederland/België.

Deze taal cursus was niet tot stand gekomen zonder de waardevolle steun van de medewerkers van Uitgeverij Coutinho die altijd klaar stonden met adviezen. Bedankt dat jullie open waren voor verschillende ideeën en voor de creatieve sfeer die zonder twijfel veel heeft bijgedragen tot het eindproduct. Ook de drie meelezers wil ik van harte bedanken voor hun inzet: prof. dr. Kris Van Heuckelom van de KU Leuven voor al zijn advies – vooral rond de grammatica –, Michiel Van de Gucht voor zijn scherpe blik – zowel wat betreft taal als potentiële gebruiker – en Maria Krawczyk-van Es, die als docente Pools in Nederland heeft meegekeken hoe verschillende oefeningen in de les zouden werken (of niet). Tot slot bedank ik nog mijn familie en vrienden, met name Bas, die de allereerste lezer was, voor al hun steun en geduld.

Katarzyna Wiercińska
Voorjaar 2021

Inhoudsopgave

	Hoe gebruik je <i>Spoko spoko</i>?	13
	Klassentaal	18
	Gotowi do startu... start!	21
	Alfabet i wymowa – Het alfabet en de uitspraak	21
	De letters van het Poolse alfabet	21
	Schrijfwijzen	22
	Alfabetoverzicht	22
	Klinkers	24
	Medeklinkers	24
	Klankencombinaties	28
	Klemtoon	29
1	Kto to jest? Co to jest? – Wie is dat? Wat is dat?	31
1.1	Paweł en Karolina	32
1.1.1	Zeggen hoe je heet (1)	33
1.1.2	Persoonlijke voornaamwoorden	34
1.1.3	Werkwoorden: mieć (hebben) en być (zijn)	35
1.1.4	Voornaamwoorden weglaten	35
1.1.5	Anderen voorstellen	36
1.1.6	Mannelijke, vrouwelijke en onzijdige woorden	40
1.2	Pawels werkkamer	41
1.2.1	Objecten aanwijzen en beschrijven	42
1.2.2	Bezittelijk voornaamwoord: czyj?/czyja?/czyje? (van wie?)	43
1.2.3	Aanwijzend voornaamwoord in het enkelvoud: ten czy tamten? (deze of die?)	43
1.2.4	Bijvoeglijk naamwoord: jaki?/jaka?/jakie? (wat voor een?)	47
1.3	Hoe zien zij eruit?	49
1.4	Uitspraak: s, sz, ś	51
1.5	Cultuur: Tutoyeren of niet?	52

2	Cześć, co słychać? – Hoi, hoe gaat het?	55
2.1	Ontmoeting op straat	56
2.1.1	Begroeten en afscheid nemen	57
2.1.2	Zeggen hoe je heet (2)	58
2.1.3	Werkwoorden type -m, -sz	59
2.2	Optimist en pessimist	61
2.2.1	Vragen hoe het gaat	62
2.3	Formulieren invullen	64
2.3.1	Vragen naar de woonplaats, herkomst en leeftijd	65
2.4	Uitspraak: r, l	69
2.5	Cultuur: Poolse voor- en achternamen	70
3	Czym się zajmujesz? – Wat doe jij voor werk?	73
3.1	Wat doe jij?	74
3.1.1	Vragen en zeggen wat voor werk je doet	75
3.1.2	Naamvallen: <i>instrumentalis</i>	77
3.2	Solliciteren	80
3.2.1	Vertellen welke talen je kunt spreken en wat je kunt	83
3.2.2	Werkwoorden type -ę, -esz en -ę, -isz/-ysz	84
3.3	Uitspraak: c, cz, ć	89
3.4	Cultuur: De werkcultuur in Polen	90
4	Co lubisz robić? – Wat doe je graag?	93
4.1	Het weekend	94
4.1.1	Praten over voorkeur	95
4.1.2	Naamvallen: <i>accusatief</i>	98
4.2	Wat doe je in je vrije tijd?	103
4.2.1	Frequentie uitdrukken	104
4.3	Uitspraak: c, s, z	107
4.4	Cultuur: Volkstuinjes (<i>działki</i>)	108
5	Zwykły dzień. – Een gewone dag.	111
5.1	Een volle agenda	112
5.1.1	Plannen maken	114
5.1.2	Modale werkwoorden (moeten en kunnen)	120

5.2	Afspreken	123
5.2.1	Klokkijken (de formele stijl)	124
5.3	Uitspraak: stemhebbend/stemloos	127
5.4	Cultuur: Wie is er nu directer?	128
6	Spieszę się ... Mam spotkanie. – Ik moet opschieten ... Ik heb een afspraak.	131
6.1	Karolina in Poznań	132
6.1.1	De weg vragen en wijzen	133
6.1.2	Naamvallen: <i>genitief</i>	136
6.2	Met het openbaar vervoer	143
6.2.1	Instructies geven over openbaar vervoer	144
6.3	Uitspraak: stemhebbend/stemloos	147
6.4	Cultuur: Het openbaar vervoer in Polen	148
7	Idę na zakupy. – Ik ga boodschappen doen.	151
7.1	Wat eten we vandaag?	152
7.1.1	Een boodschappenlijstje maken	154
7.1.2	Het meervoud (1)	157
7.2	In de winkel	161
7.2.1	Gesprek in een winkel	162
7.3	Uitspraak: hard/verzacht	165
7.4	Cultuur: De Poolse markten (<i>targowiska</i>)	166
8	Smaczny posiłek. – Een lekkere maaltijd.	169
8.1	Koken	170
8.1.1	In de keuken	173
8.1.2	Meervoud: <i>adjectiefuitgangen</i> (1)	175
8.1.3	Nodig hebben / nodig zijn	176
8.2	In het restaurant	178
8.2.1	Uit eten	180
8.2.2	Klankalternaties	182
8.3	Uitspraak: <i>cz, ć, c</i>	185
8.4	Cultuur: De Poolse keuken	186

9	Jak on wygląda? – Hoe ziet hij eruit?	189
9.1	Afspraak met onbekenden	190
9.1.1	Het uiterlijk	193
9.1.2	Het meervoud (2)	195
9.2	Winkelen	200
9.2.1	Kleren kopen	203
9.2.2	Bijwoorden	206
9.3	Uitspraak: <i>sz, ś, s</i>	207
9.4	Cultuur: Hoe formeel zijn Polen qua kleding?	208
10	Weekendowa wycieczka! – Een weekenduitstapje!	211
10.1	Een weekendje weg	212
10.1.1	Plannen maken voor een weekend buiten de stad	215
10.1.2	Werkwoorden van beweging	217
10.2	Plannen maken	220
10.2.1	Klokkijken (de informele stijl)	221
10.2.2	Meervoud: <i>adjectiefuitgangen</i> (2)	224
10.3	Uitspraak: <i>cz, ć, c</i>	226
10.4	Cultuur: <i>Parawanie</i> , een vreemde vakantiegewoonte in Polen	226
11	Szukam mieszkania. – Ik zoek een appartement.	229
11.1	Huizenjacht	230
11.1.1	Een woning zoeken	234
11.1.2	Naamvallen: <i>locatief</i>	236
11.1.3	Klankalternaties <i>a ↔ e</i> , <i>o ↔ e</i> en <i>ó ↔ e</i>	238
11.2	Gesprek met de makelaar	239
11.2.1	Positiewerkwoorden en <i>preposities</i>	242
11.3	Uitspraak: <i>cz, ć</i> en <i>sz, ś</i>	245
11.4	Cultuur: Wooncultuur in Polen	246
12	Jaka pogoda będzie jutro? – Wat voor weer wordt het morgen?	249
12.1	Het weer in Londen	250
12.1.1	Het weer	252
12.1.2	Toekomstige tijd (1)	256
12.1.3	<i>Locatief</i> : meervoudsuitgangen en <i>adjectieven</i>	258

12.2	Het weerbericht	260
12.2.1	De windrichtingen	261
12.2.2	Werkwoordsaspect	263
12.3	Uitspraak: c, z	268
12.4	Cultuur: Microklimaat: een redding voor je gezondheid?	269
13	U lekarza. – Bij de dokter.	273
13.1	Ziek	274
13.1.1	Je symptomen beschrijven en een afspraak bij de dokter maken	277
13.2	Bij de dokter	280
13.2.1	Zieke mensen advies geven	281
13.2.2	Verleden tijd	283
13.2.3	Toekomstige tijd (2)	288
13.3	Uitspraak: ś, ź, ć, dź en sz, rz (ż), cz, dż	289
13.4	Cultuur: De gezondheidszorg in Polen	290
14	To było dawno temu! – Dat was lang geleden!	293
14.1	Foto's kijken	294
14.1.1	Praten over het verleden	298
14.1.2	Onregelmatige werkwoorden in de verleden tijd	299
14.2	In welk jaar was dat?	301
14.2.1	Jaartallen	302
14.3	Uitspraak: dz, dż en dź (dzi)	304
14.4	Cultuur: Het verleden en familiebanden in Polen	305
15	Wszystkiego najlepszego! – Het allerbeste!	309
15.1	Jarig	310
15.1.1	Wensen bij verschillende gelegenheden	313
15.1.2	Persoonlijke voornaamwoorden: andere naamvallen	314
15.2	Een mooi cadeau	316
15.2.1	Een vergelijking maken	317
15.2.2	Adjectieven: trappen van vergelijking	317
15.3	Uitspraak: alle klanken	322
15.4	Cultuur: De feestdagen in Polen	323

Lijst met grammaticale termen	325
Illustratieverantwoording	329
Over de auteur	331

Hoe gebruik je *Spoko spoko*?

Beste cursist,

Witaj, welkom bij je cursus Pools. Misschien wil je Pools om persoonlijke of professionele redenen leren of misschien vind je Polen een mooie reisbestemming. Wat de reden van je interesse voor het Pools ook is, je begint aan een van de grootste talen van de Europese Unie!

Spoko spoko: Tekstboek

Deze basiscursus Pools brengt je halverwege niveau A2. In de vijftien hoofdstukken, die per onderwerp zijn geordend, leer je de woordenschat en grammatica die je kunt gebruiken in dagelijkse situaties. De grammatica staat in dienst van de spreekvaardigheid en de bedoeling is dat je zo snel mogelijk communicatief kunt spreken en schrijven. Je begint met basisonderwerpen (zoals jezelf voorstellen) en geleidelijk aan ga je naar meer specifieke en moeilijkere onderwerpen (zoals een appartement huren of doktersbezoek). Daarnaast krijg je ook veel informatie over het dagelijks leven in Polen. In alle hoofdstukken volg je vier Poolse personages: Paweł en Karolina en hun vrienden Piotr en Marlena.

Het tekstboek begint met uitleg over het alfabet en de uitspraak.

De hoofdstukken hebben een vrij vaste opbouw. Per hoofdstuk zijn er twee tot drie leesteksten die ook te beluisteren zijn, gevolgd door een woordenlijst.

1.3 Hoe zien zij eruit?

Luister naar de beschrijving van Artur en Maria.

To jest Artur.
Artur to wysoki i przystojny mężczyzna.
Nie jest już młody, ale jest bardzo
wysportowany.
Artur jest też wesoły.

Ona ma na imię Maria.
Maria jest niska i szczupła.
Nie jest wysportowana.
Maria też jest wesoła.

WOORDENLIJST

brzydki	lelijk	spokojny	rustig
chory	ziek	stary	oud
gruby	dik	szczupły	slank
ładny	mooi	wesoły	vrolijk
młody	jong	wysoki	lang
niski	kort	wysportowany	sportief
przystojny	knap	zdrowy	gezond
smutny	treurig	zły	slecht, boos

Daarna volgt een onderdeel taalfuncties en/of grammatica.

1.1.1 Zeggen hoe je heet (1)

Om iemands voornaam te vragen kun je deze constructies gebruiken. Letterlijk betekent 'Jak masz ma imię?' ongeveer 'Wat voor een voornaam heb je?'.

Jak masz na imię? Mam na imię Paweł. Jestem Paweł. Miło mi, / Miło cię poznać.	Wat is jouw voornaam? Ik heet Paweł. Ik ben Paweł. Aangenaam, / Leuk om je te leren kennen.
--	---

1.1.4 Voornaamwoorden weglaten

De voornaamwoorden **ja** en **ty** en ook **my** en **wy** kun je meestal weglaten uit de zin. Aan de uitgang van het werkwoord kun je immers zien welke persoon dat is.

Jak (ty) masz na imię? (Ja) Mam na imię Paweł.	Wat is je voornaam? Mijn voornaam is Paweł.
Jak (wy) macie na imię? (My) Mammy na imię Karolina i Hania.	Wat is jullie voornaam? We heten Karolina en Hania.

Bizon

Overall waar je de bizon tegenkomt krijg je een tip, extra informatie of aanvullende uitleg bij een grammaticaonderdeel of woordenschat.

* Met **kuzyn** (neef) en **kuzynka** (nicht) bedoel je de kinderen van je oom en tante. De kinderen van je zus noem je **siostrzenica** (nicht) en **siostrzeniec** (neef) en de kinderen van je broer noem je **bratanica** (nicht) en **bratanek** (neef).

Tussendoor ga je aan de slag met de taalfuncties en de grammatica in diverse oefeningen. Van invuloefeningen tot spreekoefeningen. Bij sommige (spreek)-oefeningen moet je informatie vergaren bij je medecursist. Het materiaal dat je daarvoor nodig hebt vind je achter in het oefenboek.

6 Van wie zijn deze dingen? Werk in tweetallen en maak een vraag en een antwoord bij elke set afbeeldingen. Gebruik bezittelijke voornaamwoorden.

Voorbeeld:

Czyj jest ten stół?
Stół jest mój.

10 Werk in tweetallen. Welke woorden hoor je? Kruis de woorden aan die je medecursist voorleest. Lees daarna jouw woorden voor.

Het materiaal voor cursist A en cursist B vind je achter in het oefenboek.

Na de taalfuncties en grammatica volgt een paragraaf over de uitspraak van lastige klanken. Een cartoon, die ook te beluisteren is, laat je zien hoe makkelijk er spraakverwarring kan ontstaan. Op de website vind je vervolgens telkens twee oefeningen waarin je met de klanken aan de slag gaat.

1.4 Uitspraak: s/sz/ś

Een toerist vraagt een soldaat voor een bezienswaardigheid of hij een foto van hem mag nemen ...

- Czy mogę zrobić panu zdjęcie? *Prosię!*
- *Prosię?* Chcesz mnie obrazić, czy co?!
- Nie, oczywiście, że nie. Miałem na myśli 'proszę'.
- Mag ik een foto van u nemen? Een biggetje!
- Een biggetje? Wil je me beledigen of wat?!
- Nee, natuurlijk niet. Ik bedoelde 'alstublieft'.

prosię (biggetje)

proszę (alstublieft)

Ga naar de website om de uitspraak oefeningen te maken.

Elk hoofdstuk sluit af met een onderdeel over de Poolse cultuur.

1.5 Cultuur: Tutoyeren of niet?

Polen tutoyeren elkaar niet zo snel. Ze denken dat iemand met 'u' aanspreken, bijvoorbeeld bij kennismaking, de beste manier is om respect te tonen. Veel Polen voelen zich goed met wat meer afstand. Goede vrienden en familieleden worden altijd met 'jij' aangesproken, maar hoe ouder je wordt (of lijkt), hoe meer kans er is dat je wordt aangesproken met 'u'. Dit geldt ook bij een informele kennismaking met iemand van naar schatting min of meer dezelfde leeftijd.

Hoe moet je aanvoelen of je iemand wel of niet mag tutoyeren? Daar zijn een paar regels voor. Als je kennismaakt met iemand van min of meer dezelfde leeftijd, dan kun je bijvoorbeeld kijken hoe hij of zij zich voorstelt: hoor je dan een formele of informele begroeting en stelt hij zich voor met zijn voornaam? Als je met iemand spreekt die ouder is of een hogere functie heeft, dan kun je het beste wachten tot de ander zegt:

Aan het eind van het boek vind je een lijst met grammaticale termen. Bij *Spoko spoko* is een handige inlegger die je kunt gebruiken als geheugensteuntje bij de grammatica. Daarop staat een beknopt overzicht van de grammaticale uitgangen.

Pictogrammen

In dit boek worden de volgende pictogrammen gebruikt:

een luisteroefening (de audio vind je op de website)

een spreekoefening

materiaal of een link online

woordenschat (woorden of taalfuncties)

uitleg van de grammatica

Naast dit tekstboek bestaat deze cursus nog uit twee andere delen.

Spoko spoko: Oefenboek

In het oefenboek vind je veel open en gesloten oefeningen waarmee je de woordenschat en zinsconstructies die je in het tekstboek hebt geleerd, schriftelijk kunt oefenen. Misschien kiest je docent ervoor om een aantal oefeningen ook in de les door te werken, maar je kunt ze ook zelfstandig doorwerken. Bij twijfel kun je terugvallen op de uitleg in het tekstboek.

Achter in het oefenboek vind je een uitgebreid grammaticaoverzicht en diverse woordenlijsten. Daarnaast vind je er het materiaal voor cursist A en B, horende bij het tekstboek.

Spoko spoko: Website

Op de website bij deze cursus vind je vooral gesloten grammaticaoefeningen waar je je kennis van de grammaticale regels kunt oefenen. Je krijgt direct duidelijkheid of je antwoord goed is of niet.

De oefeningen voor elk hoofdstuk variëren in vorm. Naast invuloefeningen zijn er ook meerkeuzeopdrachten. De oefeningen zijn zo gemaakt dat de grammaticale onderwerpen steeds terugkomen, zodat je ook regels moet toepassen die je in eerdere hoofdstukken hebt geleerd. Als je bijvoorbeeld in het ene hoofdstuk de *instrumentalis* leert kennen en de *accusatief* in het hoofdstuk daarna, dan krijg je niet alleen oefeningen rond de *accusatief*, maar ook de oefeningen waar de twee naamvallen door elkaar staan. In het begin zul je waarschijnlijk vaak de inlegger (of het boek) erbij pakken en in de tabel de juiste naamval opzoeken, maar na een tijdje heb je dat steeds minder nodig.

Bij elk hoofdstuk vind je ook lexicale oefeningen en luisteroefeningen op de website. Daarnaast zijn er ook per hoofdstuk uitspraak oefeningen waarmee je de moeilijker Poolse klanken kunt oefenen, zoals **s, ś, sz; z, ź, ż; c, ć, cz** of **dz, dź, dż**. Het vereist namelijk oefening om het verschil tussen deze klanken te kunnen horen.

Tot slot vind je op de website de audiobestanden, drie toetsen, de antwoorden bij opdrachten uit het tekst- en oefenboek en de toetsen, en enkele leuke en nuttige links.

Spoko spoko

- > Studiemateriaal
- > Hoofdstukken
- > Toetsen
- > Antwoorden
- > Woordenlijsten
- > Links
- > Audio downloaden
- > Docenten

Hoofdstukken

Volgende >

Gotowi do startu...
start!

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Veel succes! **Powodzenia!**

Klassentaal

Mam pytanie.
Ik heb een vraag.

Nie wiem.
Ik weet het niet.

Co znaczy 'zmęczony'?
Wat betekent 'zmęczony'?

Jak to się pisze?
Hoe schrijf je dat?

Nie rozumiem.
Ik versta/begrijp het niet.

Proszę powtórzyć.
Kun je dat herhalen?

Jak się mówi 'de stoel' po polsku?
Hoe zeg je 'de stoel' in het Pools?

Jak się wymawia 'mąka'?
Hoe spreek je 'mąka' uit?

Czy wszystko jasne?
Is alles duidelijk?

Czy coś powtórzyć?
Kan ik iets herhalen?

Gotowi do startu ... start!

Alfabet i wymowa – Het alfabet en de uitspraak

Een overvaller staat in de winkel en wil geld van de kassière ...

- Dawaj kaszę!
- Proszę! *(De kassière geeft hem een pakje boekweit)*
- Co ty mi dajesz?!
- Przecież powiedziałeś 'kaszę'?
- Kasę! Dawaj kasę!
- Geef me boekweit!
- Hier!
- Wat geef jij me nou?!
- Je zei toch 'boekweit'?
- Geld! Geef me geld!

kasza (boekweit)

kasa (poen, geld)

De letters van het Poolse alfabet

Het Poolse alfabet bestaat uit 32 letters, waarvan er negen diakritische tekens hebben in de vorm van een staartje, puntje of streepje. De functie van deze staartjes, puntjes en streepjes is om de uitspraak aan te duiden: dit zijn andere klanken dan dezelfde letters zonder diakritische tekens.

In het Pools schrijf je de woorden in grote mate zoals je ze uitspreekt. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Engels of het Frans, waar de uitspraak vaak anders is dan je zou verwachten op basis van de spelling. Als je de Poolse letters eenmaal kent, weet je dus van bijna alle woorden ook hoe je ze moet uitspreken.

Schrijfwijzen

Sommige Poolse klanken hebben meerdere schrijfwijzen, net zoals we in het Nederlands ‘ei’ en ‘ij’ hebben voor dezelfde klank. In het schema zie je bij die klanken de extra schrijfwijze in de kolom ‘andere schrijfwijze’.

Alfabetoverzicht

	Klinkt als	Spel je als	Andere schrijfwijze	Voorbeeldwoorden
A a	/a/: zoals in het Nederlandse woord ‘ man ’	[a]		ale, dwa, sala
Ą ą	/on/: een nasale klank zoals in het Nederlandse woord ‘champign on ’ of in het Franse woord ‘ bon ’	[ą] of [a z ogonkiem] (letterlijk a met een staartje)		ząb, mają, idą
B b	/b/	[be]		brat, bo, dobry
C c	/ts/: zoals in het Nederlandse woord ‘ fiets ’	[tse]		co, miejsce, noc
Ć ć	/tsj/: een zachte ‘c’, zoals in de Nederlandse woorden ‘ tjonge ’ of ‘ katje ’	[tsje] of [c z kreską] (letterlijk c met een streepje)	ć = ci	ciekawy, ojciec, dosyć, lecieć
D d	/d/	[de]		dom, kiedy, nigdy
E e	/e/: zoals in de Nederlandse woorden ‘ met ’, ‘ zes ’	[e]		Ewa, jego, panie
Ę ę	/en/: een nasale klank zoals in de Franse woorden ‘ bien ’ of in ‘ fin ’	[ę] of [e z ogonkiem] (letterlijk e met een staartje)		ręka, idę, trochę
F f	/f/	[ef]		film, telefon, fotograf
G g	/g/: zoals in het Engelse woord ‘ good ’	[gje]		gdy, dlatego, drogi
H h	/h/: de klank ligt tussen de Nederlandse /h/ en /ch/ zoals in ‘ nacht ’	[ha]	h = ch	herbata, chwila, kocham, ruch
I i	/ie/: zoals in de Nederlandse woorden ‘ diep ’ of ‘ lied ’	[ie]		inny, kino, polski
J j	/j/	[jot]		ja, moja, kraj
K k	/k/	[ka]		kot, tylko, jak

L l	/l/	[el]		lato, dla, bal
Ł ł	/w/: zoals in het Nederlandse woord 'ee <u>uw</u> ' of in het Engelse woord 'w <u>ater</u> '	[ew]		ławka, zły, miał
M m	/m/	[em]		mama, chcemy, wieczorem
N n	/n/	[en]		nos, ładny, pan
Ń ń	/nj/: een zachte 'n', zoals in het Nederlandse woord 'ora <u>n</u> je'	[enj] of [n z kreską] (letterlijk n met een streepje)	ń = ni	nie, koniec, słońce, koń
O o	/o/: zoals in de Nederlandse woorden 'b <u>o</u> s' en 'o <u>nde</u> r'	[o]		okno, lot, Maroko
Ó ó	/oe/: zoals in de Nederlandse woorden 'sto <u>e</u> l' en 'do <u>e</u> n'	[oe] of [o/oe z kreską] (letterlijk o/oe met een streepje)	ó = u	lód, ósmy, samochód
P p	/p/	[pe]		praca, kapitan, laptop
R r	/r/	[er]		rower, teraz, komputer
S s	/s/	[es]		stół, prosty, sos
Ś ś	een zachte /sj/: zoals in de Nederlandse woorden 'sja <u>al</u> ' of 'muis <u>j</u> e'	[esj] of [s z kreską] (letterlijk s met een streepje)	ś = si	światnie, myśli, tysiąc, coś
T t	/t/	[te]		tutaj, stary, nawet
U u	/oe/: zoals in de Nederlandse woorden 'sto <u>e</u> l' en 'mo <u>e</u> '	[oe] of [oe zwykłe] (letterlijk een gewone oe)	u = ó	lud, ucho, musimy, rozumiem
W w	/v/: zoals in de Nederlandse woorden 'v <u>o</u> rst' en 'v <u>e</u> nster'	[voe]		woda, naprawdę, mówić
Y y	/i/: lijkt op een korte 'i' zoals in de Nederlandse woorden 'dik' en 'kip'	[igrek]		my, brudny, pytanie
Z z	/z/	[zet]		zero, rozmawiać, zaraz
Ż ż	een zachte [zj]	[zjet] of [zet z kreską] (letterlijk zet met een staartje)	ż = zi	źle, ziemia, groźny
Ž ž	een harde [zj] zoals in het Nederlandse woord 'journ <u>a</u> l'	[zjet] of [zet z kropką] (letterlijk zet met een puntje)	ž = rz	żeby, żubr, może, rzeka, otworzyć

Let op het verschil tussen de geschreven 't', 'l' en 'ł'.

'T, t' is **Tt**, 'L, l' is **Ll** en 'Ł, ł' is **Łł**.

Klinkers

De Poolse klinkers spreek je in de regel kort uit. 'Y' spreek je bijvoorbeeld uit als de Nederlandse 'i' zoals in het woord 'dit'. En als je een Pool het woord 'los' (het lot) hoort uitspreken, dan klinkt het als het Nederlandse woord 'los' en niet 'loos'.

Alleen de 'i' heeft een lange uitspraak, zoals de Nederlandse 'ie' in het woord 'fiets'.

Op een paar leenwoorden (zoals 'zoo') na kent het Pools geen woorden met dubbele klinkers zoals 'kaas' of 'boot' in het Nederlands. In het woordje 'zoo' hoor je in het Pools een korte 'o' aan het einde.

Medeklinkers

Poolse medeklinkers zijn onder te verdelen in zachte, functioneel zachte en harde medeklinkers. Het is de moeite waard om deze verdeling te onthouden, omdat het van belang is bij het leren van verbuigingsuitgangen. Je zult merken dat sommige uitgangen combineren met bepaalde soorten klanken.

Zachte medeklinkers

- j, l, ś, ź, ć, dź, ń
- alle andere medeklinkers die worden gevolgd door -i, bijvoorbeeld: ki, pi

Als je een zachte medeklinker uitspreekt, dan gaat het middelste gedeelte van je tong omhoog richting je gehemelte.

Voor de zachte medeklinkers zijn er twee schrijfwijzen:

- 1 met een streepje, zoals: ś, ź, ć, dź, ń
- 2 met een 'i', zoals: si, zi, ci, dzi, ni